

Huw Lewis AC / AM
Y Gweinidog Addysg a Sgiliau
Minister for Education and Skills

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref

Ann Jones AC
Cadeirydd
Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
T Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

11 Chwefror 2015

Annwyl Ann,

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg – Cam 1 Craffu Bil Cymwysterau Cymru

Yn dilyn fy mhresenoldeb yn y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar 5 Chwefror, fe gytunais i ddarparu rhagor o wybodaeth mewn ymateb i rai cwestiynau gan Aelodau o'r Pwyllgor. Er hwylustod rwyf i wedi gosod fy ngwybodaeth bellach isod dan bob un o'r pwyntiau gweithredu a ddarparwyd gan y Pwyllgor.

Y nifer o ysgolion yn ardaloedd y ffin sy'n prynu cymwysterau o fyrddau arholi yn Lloegr.

Fy nealltwriaeth i yw oedd bod byrdwn y cwestiwn hwn yn ymwneud â'r potensial y gallai ysgolion a gynhelir yn ardal y ffin ddewis defnyddio cymwysterau *nad ydynt* wedi'u hachredu yng Nghymru – yn hytrach na'i fod yn ymwneud ag ysgolion yn dewis, yn ddilys, defnyddio cymwysterau gan gyrrff dyfarnu sydd *wedi'u* hachredu i'w dyfarnu yng Nghymru.

Gan fod y mwyafrif o gymwysterau TGAU a Safon Uwch ar hyn o bryd yn parhau'n achrededig i'w defnyddio yng Nghymru (gan Weinidogion Cymru) ac mewn manau eraill (gan Ofqual a CCEA), efallai mai'r data mwyaf ystyrlon y gallaf ei ddarparu yw hwnnw sy'n ymwneud â TGAU Saesneg laith gan mai dim ond fersiwn CBAC oedd wedi'i achredu i'w ddefnyddio yng Nghymru ar gyfer cyfres arholiadau haf 2014.

Yn ystod haf 2014, mae data'r Cydgyngor Cymwysterau yn nodi bod 38,535 ymgeiswyr wedi sefyll TGAU ym maes pwnc Saesneg yng Nghymru yn ystod haf 2014. Rydym yn gwybod bod 38,515 o'r rheini wedi'u cofrestru i sefyll cymhwyster CBAC, felly mae'n ymddangos ar yr wyneb mai dim ond 20 o ymgeiswyr a safodd yr arholiad gyda bwrdd arall. Gellid priodoli gwahaniaeth mor fach â hyn i nifer o ffactorau gan gynnwys ymgeiswyr hwyr neu o ysgolion annibynnol. Rwyf i'n credu felly y gallwn fod yn hyderus nad oes, ar hyn o bryd, achos sylweddol (os o gwbl) o beidio â chydymffurfio.

Y lefel o reolaeth sydd gan awdurdodau lleol dros ysgolion sefydledig (a gynhelir â grant yn flaenorol) yn ardaloedd y ffin.

Codwyd y mater hwn mewn perthynas ag adran 29 y Bil a sut y gellid sicrhau cydymffurfiaeth â hi. Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 yw'r ddeddfwriaeth berthnasol yn hyn o beth. Mae'r Ddeddf hon yn darparu'r trefniadau gorfodi a fyddai ar gael pe bai dyletswydd yn cael ei thorri mewn perthynas ag unrhyw 'Ddeddf Addysg' naill ai gan awdurdod lleol neu gorff llywodraethu ysgol a gynhelir. Mae adran 29 yn gosod dyletswydd ar gorff llywodraethu ysgol a gynhelir yng Nghymru ac ar awdurdodau lleol yng Nghymru, ac os caiff ei weithredu, bydd Bil Cymwysterau Cymru'n Ddeddf Addysg (mae adran 56(2) y Bil yn darparu ar gyfer hyn). Pe bai dyletswydd ei thorri yn y modd hwn, mae'r pwerau gorfodi sydd ar gael (dan Ddeddf 2013) yn cynnwys pŵer i'r awdurdod lleol gyfeirio corff llywodraethu ysgol a gynhelir a phŵer i Weinidogion Cymru gyfeirio naill ai corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu awdurdod lleol. Mae ysgolion sefydledig yn dod dan ddiffiniad ysgolion a gynhelir o fewn y Ddeddf hon a hefyd dan y diffiniad o ysgolion a gynhelir ym Mil Cymwysterau Cymru.

Felly, yn wahanol i'r cyfyngiad cyfredol ar gyllido (adrannau 96 - 99 Deddf Dysgu a Sgiliau 2000), sydd â darpariaeth gorfodi benodol (adran 102) nid oes angen darpariaeth benodol yn y Bil i orfodi adran 29 gan fod Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 yn darparu digon o drefniadau gorfodi (gan gynnwys ar gyfer ysgolion sefydledig).

Sut y bydd Deddfwriaeth gyfredol a Bil Cymwysterau Cymru'n rhyngweithio o ran prentisiaethau.

Ar hyn o bryd mae Llywodraeth Cymru'n cynnal adolygiad sylweddol o'r system prentisiaethau yng Nghymru a bydd angen i ni ystyried y sefyllfa unwaith y bydd canlyniadau'r adolygiad hwnnw'n wybyddus yn ddiweddarach eleni. Byddai'n gynamserol i ymrwymo Cymwysterau Cymru i rôl benodol mewn perthynas â phrentisiaethau cyn bod canlyniad yr adolygiad hwnnw'n wybyddus.

Mae deddfwriaeth gyfredol (Deddf Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu 2009), yn caniatáu i Weinidogion Cymru ddynodi person, a allai fod yn Cymwysterau Cymru, er enghraifft, yn Awdurdod Dyroddi i Gymru. Hynny yw, person sy'n dyroddi ac yn cyhoeddi fframweithiau prentisiaethau'n ymwneud â sector prentisiaethau penodol. Byddai swyddogaeth o'r fath, os bydd yn parhau yn dilyn yr adolygiad o brentisiaethau, yn gydnaws â phwerau Cymwysterau Cymru i gymeradwyo cymwysterau o ran ei fod, yn gyffredinol, yn ymwneud â phennu a yw'r cyfuniad o gymwysterau a chydannau eraill mewn fframwaith prentisiaethau'n effeithiol o ran diwallu anghenion dysgwyr. Nid oes dim yn y Bil Cymwysterau Cymru arfaethedig a fyddai'n atal hyn rhag digwydd.

Effaith ariannol sefydlu Cymwysterau Cymru ar weddill y gyllideb Addysg a Sgiliau.

Wrth ymateb i'r pwynt hwn hoffwn dynnu eich sylw at fy ymateb diweddar i Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid oedd yn cyfeirio yn ei dro at y detholiad canlynol o bapur tystiolaeth y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg a drafodwyd yn y cyfarfod ar 23 Hydref fel rhan o'r broses o graffu Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2015-16:

Cymwysterau Cymru

Mae darpariaeth yn y gyllideb o £7.903m wedi cael ei dyrannu ar gyfer cymwysterau yn 2015-16, i dalu am y broses barhaus o weithredu'r Adolygiad o Gymwysterau a sefydlu Cymwysterau Cymru.

O fewn y Cam Gweithredu Cymwysterau rydym wedi dyrannu £2.3m ychwanegol yn 2015-16 ar gyfer y costau sefydlu sy'n gysylltiedig â Cymwysterau Cymru. Bydd y dadansoddiad terfynol o gostau'n cael ei gyhoeddi fel rhan o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol pan fydd y Bil Cymwysterau (Cymru) yn cael ei gyflwyno ar 1 Rhagfyr 2014. Rhagwelir trosglwyddiad pellach o'r Prif Grŵp Gwariant Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu i'r Cam Gweithredu Cymwysterau, a fydd yn cael ei weithredu fel rhan o Gyllideb Atodol yn 2015-16, i roi cyfrif am aelodau o staff Llywodraeth Cymru a fydd yn trosglwyddo i'r corff newydd o 1 Medi 2015.

Wrth gynnig y gyllideb hon, a gafodd ei derbyn gan y Cynulliad, fe adolygom ni'r holl flaenoriaethau addysg gan ddarparu'n briodol ar gyfer pob un. Rwyf i felly'n fodlon fod yr amcangyfrifon costau ar gyfer sefydlu a rhedeg Cymwysterau Cymru'n briodol ac yn realistig.

Hyderaf y bydd yr wybodaeth hon o gymorth i Aelodau'r Pwyllgor.

Yn gywir

Huw Lewis AC / AM

Y Gweinidog Addysg a Sgiliau
Minister for Education and Skills